

[Jørgen Estrup]

I sammenhæng hermed kan det ikke tit nok understreges, at dagpengesystemet er et forsikringssystem. Det er ikke en del af det sociale ydelsessystem, men et system, hvor de, der er på arbejdsmarkedet, forsikrer sig imod indkomstbortfald ved den uheldige og ulykkelige begivenhed, der hedder ledighed.

Det store problem er i den forbindelse, at ledighedsrisikoen ikke er ligeligt fordelt. Derfor er der nogle grupper, som kan tillade sig både at få mest muligt ud af deres lønforhandlinger og samtidig holde sig uden for medlemskab af en a-kasse. For dem er der ingen sammenhæng mellem goder og byrder; de tager ikke noget medansvar.

Vi skal altså have bredt ansvaret ud både for samfundsøkonomien og for finansieringen af dagpengesystemet. Når vi på den måde ændrer dagpengesystemet, bliver det naturligvis også nødvendigt at overveje hele det regelsæt, vi har for masseafskedigelse, tryghedsbestemmelser osv. Det har flere andre ordførere været inde på, og jeg er enig i, at sådan er der en sammenhæng; det har der været. Når vi nu lægger op til ændringer, må vi selvfølgelig også tage den diskussion.

Det bliver et særligt problem at finde en ny model for dagpengesystemet, en model, som er mere solidarisk end den nuværende, en model, som indebærer, at den enkelte erhvervsaktive ikke kan skubbe ledighedsproblemet fra sig, fordi han eller hun ikke personlig løber nogen reel ledighedsrisiko, og en model, som samtidig indebærer, at man ikke kan holde sig uden for at bidrage til dagpengesystemet.

Derfor er vi i Det Radikale Venstre meget optaget af, hvad jeg vil kalde en lovpligtig arbejdsløshedsforsikring, der omfatter alle, der er på arbejdsmarkedet. En sådan forsikring svarer til, hvad vi har på andre væsentlige områder i samfundet, hvor vi heller ikke synes at man skal kunne køre på frihjul, for nu at bruge den parallel. Det er altså et spørgsmål om at brede ansvaret, byrderne og udgifterne i den forbindelse ud. Der er nogle områder, hvor man faktisk ikke skal kunne melde sig ud af fællesskabet.

Det er klart, at der er en række modeller, vi skal have gennemarbejdet i den kommende tid på dette område, og vi har ikke fra radikal side låst os fast på nogen bestemt model. Men den tankegang, jeg her har lagt op til, er noget af det, vi vil arbejde videre på. Jeg tror, det er vig-

tigt, at man sikrer dagpengesystemets forsikringselement, at man sikrer det solidarisk, men også, at det nødvendige medansvar er indbygget i det.

Når vi snakker samfundsøkonomi og fordeling, så er det oplagt, at man ikke kan komme uden om også at lægge stærk vægt på uddannelsessiden, sådan som man også gør i redegørelsen, sådan som man har gjort med forslag, der er fremsat af regeringen, og sådan som vi meget gerne vil gøre det fra radikal side. Det er et fordelingsspørgsmål at få bygget bro over den uddannelseskluft og det uddannelsesefterslæb, som vi ved eksisterer på arbejdsmarkedet. Det er også et samfundsøkonomisk problem, at vores arbejdsstyrke bliver bedre skikket til en større mobilitet og til bedre at kunne tilpasse sig nye opgaver.

Derfor er det fantastisk vigtigt, at vi får oprioriteret hele voksenuddannelsessiden, og at vi i den forbindelse får givet nogle muligheder for at benytte uddannelsessystemet til at skabe en bedre fremtid for os alle sammen og til at løse en række af de problemer, der i øjeblikket eksisterer.

Det er allerede sket gennem en række forslag, og man skal i den forbindelse også tænke på, at den uddannelsesstøttereform, som vi gennemførte for et års tid siden, faktisk er med til at skabe det nødvendige incitament til at fortrække uddannelse og investering i uddannelse frem for at gå ind i dagpengesystemet. Men det kræver altså også andre nydannelser; det kræver en forbedring af arbejdsmarkedsuddannelserne, det kræver en reform af voksenuddannelserne.

Det er formentlig nødvendigt i den forbindelse at få en egentlig ret til uddannelsesorlov. Sådan er det jo også bemærket i forbindelse med fremsættelsen af lovforslaget om voksenuddannelsesstøtte, L 178. Det ville være bedst, hvis en sådan ret til uddannelse kunne etableres gennem frivillige aftaler; det er det forsøg, der gøres nu. Det skal gøres. Når vi kender resultatet af det, kan vi tage stilling til, om det er tilstrækkeligt. Det er oplagt, at den vej, som hedder en egentlig voksenuddannelsesreform, skal betrædes, og det er også det, som regeringen er i gang med nu.

Lad mig til sidst blot sige, at debatten er startet, og jeg synes, det er vigtigt at acceptere redegørelsen som et oplæg til debat og en invitation